

**Stichting Prinses Beatrix Spierfonds
Den Haag**

Jaarrekening 2017

Inhoudsopgave

Jaarrekening

Samengevoegde balans per 31 december 2017	3
Samengevoegde staat van baten en lasten over 2017	4
Kasstroomoverzicht 2017	5
Toelichting lastenverdeling over 2017	6

Toelichting bij de jaarrekening 2017

Toelichting bij de jaarrekening 2017	7
Grondslagen voor de waardering van activa en passiva	8
Grondslagen voor de resultaatbepaling	11

Toelichting op de balans

A. Materiële vaste activa	12
B. Financiële vaste activa	13
C. Vorderingen en overlopende activa	13
D. Liquide middelen	2
E. Reserves	14
F. Fondsen	14
G. Voorzieningen	15
H. Langlopende schulden	15
I. Kortlopende schulden	15
J. Niet in balans opgenomen activa en verplichtingen	16

Toelichting op de staat van baten en lasten

K. Baten	17
L. Besteed aan doelstellingen	20
M. Wervingskosten	22
N. Kosten beheer en administratie	22
O. Kosten eigen organisatie	23
P. Saldo financiële baten en lasten	24
Bezoldiging bestuur en directie	25
Vaststelling jaarrekening	26
Resultaatverdeling	26
Ondertekening bestuur	26

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	26
---	----

Jaarrekening

(na resultaatbestemming)

Samengevoegde balans per 31 december 2017

		31 december 2017	31 december 2016
		€	€
ACTIVA			
Materiële vaste activa	A	610.143	620.665
Financiële vaste activa	B	10.370.314	10.507.618
		10.980.457	11.128.283
Vorderingen en overlopende activa	C	2.644.073	2.485.958 *
Liquide middelen	D	10.340.532	10.408.597
		12.984.605	12.894.555
Totaal		23.965.062	24.022.838
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	E		
Continuïteitsreserve		2.100.000	1.900.000
Bestemmingsreserve subsidiëring PO's		1.473.000	1.473.000
Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen		570.225	570.225 *
Reserve als bron van inkomsten		5.738.637	6.767.771
		9.881.862	10.710.996
Fondsen	F		
Bestemmingsfondsen		597.430	429.450
		10.479.292	11.140.446
Voorzieningen	G	928.959	896.512
Langlopende schulden	H	5.859.830	5.842.288
Kortlopende schulden	I	6.696.981	6.143.592
Totaal		23.965.062	24.022.838

* Omwille van vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Samengevoegde staat van baten en lasten over 2017

		<u>Werkelijk 2017</u>	<u>Begroot 2017</u>	<u>Werkelijk 2016</u>
		€	€	€
Baten:				
Baten van particulieren	K1	3.625.907	4.210.000	4.320.799
Baten van bedrijven	K2	134.945	75.000	226.120
Baten van loterijorganisaties	K3	1.553.405	1.525.000	1.375.613
Baten van subsidies van overheden	K4	0	0	0
Baten van andere organisaties zonder winststreven	K5	815.049	545.000	842.898
Som van de geworven baten		<u>6.129.306</u>	<u>6.355.000</u>	<u>6.765.430</u>
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	K6	81.889	65.000	52.340
Overige baten	K7	149.474	140.000	140.733
Som van de baten		<u>6.360.669</u>	<u>6.560.000</u>	<u>6.958.503</u>
Lasten:				
Besteed aan doelstellingen	L			
Wetenschappelijk onderzoek	L1	3.507.252	3.675.000	3.025.143
Patiëntenondersteuning	L2	1.286.678	1.783.000	1.653.251
Voorlichting	L3	1.529.886	1.423.000	1.260.514
		<u>6.323.816</u>	<u>6.881.000</u>	<u>5.938.908</u>
Wervingskosten	M	<u>1.177.357</u>	<u>1.246.000</u>	<u>1.048.899</u>
Kosten beheer en administratie	N	<u>219.286</u>	<u>169.000</u>	<u>176.746</u>
Som van de lasten		<u>7.720.459</u>	<u>8.296.000</u>	<u>7.164.553</u>
Saldo voor financiële baten en lasten		<u>-1.359.790</u>	<u>-1.736.000</u>	<u>-206.050</u>
Saldo financiële baten en lasten	P	698.636	490.000	664.549
Som van baten en lasten		<u><u>-661.154</u></u>	<u><u>-1.246.000</u></u>	<u><u>458.499</u></u>
Bestemming saldo van baten en lasten:				
Toevoeging aan/onttrekking van:				
Continuïteitsreserve		200.000	0	0
Reserve als bron van inkomsten		-1.029.134	-1.246.000	248.134
Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'		89.853	0	2.463
Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!'		6.138	0	5.428
Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'		-55.981	0	165.629
Bestemmingsfonds 'FSDH de wereld uit!'		91.801	0	36.845
Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'		36.169	0	0
		<u>-661.154</u>	<u>-1.246.000</u>	<u>458.499</u>
Kengetallen:				
Besteed aan doelstellingen/som van de baten	L	99,4%	104,9%	85,3%
Besteed aan doelstellingen/som van de lasten	L	81,9%	82,9%	82,9%
Wervingskosten/som van de geworven baten	M	19,2%	19,6%	15,5%
Kosten beheer en administratie/som van de lasten	N	2,8%	2,0%	2,5%

Kasstroomoverzicht over 2017

		2017		2016	
	pag.	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten					
Tekort/overschot	4		-661.154		458.499
Aanpassing voor:					
Afschrijving op materiële vaste activa	12	47.712		53.039	
Mutatie voorzieningen	3	32.447		-5.385	
			80.159		47.654
Verandering in werkkapitaal:					
Vorderingen	3	-622.925		-351.573	
Kortlopende schulden	3	553.389		-379.281	
			-69.536		-730.854
Kasstroom uit operationele activiteiten			-650.531		-224.701
Kasstroom uit investeringsactiviteiten					
Investerings materiële vaste activa	12	-37.190		-1.329	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten			-37.190		-1.329
Kasstroom uit financieringsactiviteiten					
Financiële vaste activa	3	602.114		1.930.278	
Mutaties langlopende schulden	3	17.542		-24.720	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten			619.656		1.905.558
Netto kasstroom (toename/afname geldmiddelen)			-68.065		1.679.528
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:					
			2017		2016
			€		€
Stand per 1 januari			10.408.597		8.729.069
Mutatie boekjaar			-68.065		1.679.528
Stand per 31 december	3		10.340.532		10.408.597

Toelichting lastenverdeling over 2017

Bestemming	Besteed aan doelstellingen			Wervingskosten		Kosten beheer en administratie		Totaal 2017	Begroet 2017	Totaal 2016
				Voorlichting						
Lasten	Weten- schappelijk onderzoek	Patiënten- onder- steuning		€	€	€	€	€	€	€
Verstrekte subsidies en bijdragen	3.272.183	1.127.200		0	0	0	4.399.383	4.977.000	4.214.275	
Aankopen en verwervingen	0	0		0	359.428	0	359.428	400.000	354.780	
Uitbesteed werk	0	0		0	112.123	0	112.123	150.000	111.635	
Communicatiekosten	0	0		739.347	0	0	739.347	678.000	603.718	
Personeelskosten	189.537	127.727		638.142	570.313	110.159	1.635.878	1.602.000	1.464.991	
Huisvestingskosten	6.439	4.406		21.626	19.283	3.731	55.485	75.000	58.706	
Kantoor- en algemene kosten	33.574	23.630		112.132	99.579	102.188	371.103	340.000	303.409	
Afschrijving	5.519	3.715		18.639	16.631	3.208	47.712	74.000	53.039	
Totaal	3.507.252	1.286.678		1.529.886	1.177.357	219.286	7.720.459	8.296.000	7.164.553	
Toerekeningspercentage 2017	11,14%	7,56%		37,46%	33,45%	10,39%	100,00%			
Toerekeningspercentage 2016	14,95%	9,74%		34,93%	30,98%	9,40%	100,00%			

Met het toerekeningspercentage wordt bedoeld het gedeelte van de kosten met een gemengd karakter dat wordt toegerekend aan deze bestemming. Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en niet worden toegerekend aan de doelstelling of werving van baten.

De toerekening van de kosten eigen organisatie, in procenten per doelstelling, is bepaald aan de hand van de geschatte urenbesteding per medewerker per doelstelling. De schatting is gebaseerd op de tijdverantwoording in het verleden.

Volgende kostenposten zijn voor 100% toebedeeld aan kosten beheer en administratie:

- bankkosten
- accountantskosten
- advieskosten

Kosten van uitzendkrachten worden toebedeeld aan de bestemmingen waarvoor de uitzendkrachten zijn ingehuurd.

Toelichting bij de jaarrekening 2017

Vestigingsadres

Stichting Prinses Beatrix Spierfonds (KvK-nummer 41151611) is feitelijk gevestigd aan de Javastraat 86, 2585 AS te Den Haag

Organisatiestructuur

Stichting Prinses Beatrix Spierfonds en Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds (SEV, KvK-nummer 41160099), beide gevestigd in Den Haag, vormen samen een economische eenheid.

Uit dien hoofde is de gecombineerde balans en staat van baten en lasten van deze stichtingen in deze jaarrekening opgenomen

Totale (huur)baten van de SEV bedraagt in 2017 €149.474 (v.j. €140.733).

Totale exploitatiekosten van de SEV bedraagt in 2017 €164.037 (v.j. €150.550).

Het exploitatietekort van de SEV bedraagt in 2017 €14.563 (v.j. €9.817).

Reserves van de SEV bedraagt in 2017 €45 (v.j. €45).

Doel van de Stichting Prinses Beatrix Spierfonds is het bestrijden van spierziekten door het financieren van wetenschappelijk onderzoek en het verbeteren van de kwaliteit van leven van patiënten en hun familie.

Doel van de Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds is het verhogen van kwaliteit van leven van personen die lijden aan spierziekten die onder de doelstelling van de Stichting Prinses Beatrix Spierfonds vallen. Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds tracht dit doel te bereiken door het verhuren van specifiek voor bovengenoemde doelgroep (gehandicapten) aangepaste vakantiewoningen.

Stichting Prinses Beatrix Spierfonds en Stichting Exploitatie Vakantiehuizen Prinses Beatrix Spierfonds beogen geen winst.

De bestuurlijke samenstelling van beide stichtingen is aan elkaar gelijk

De jaarrekening is opgesteld op 4 april 2018.

Verslaggevingperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslagperiode van een jaar. Het boekjaar valt samen met het kalenderjaar.

Stelselwijziging

Als gevolg van de wijziging van de richtlijn 'RJ 650 Fondsenwervende organisaties' is de waardering van nalatenschappen aangepast. Bij de waardering van nalatenschappen dient er rekening te worden gehouden met eventuele rechten van vruchtgebruik.

Het Prinses Beatrix Spierfonds stelt haar jaarrekening op conform richtlijn 'RJ 650 Fondsenwervende organisaties' en heeft met ingang van 2017 de waardering van vruchtgebruik uit nalatenschappen aangepast. Voorheen was de waardering nihil.

Het effect van deze aanpassing is als volgt:

	<u>2016 was</u>	<u>Stelselwijziging</u>	<u>2016 nieuw</u>
Balans-debet:			
Vorderingen en overlopende activa	<u>1.915.733</u>	<u>570.225</u>	<u>2.485.958</u>
Balans-credit:			
Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen	<u>0</u>	<u>570.225</u>	<u>570.225</u>

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Kasstromen in vreemde valuta zijn omgerekend tegen een geschatte gemiddelde koers. Koersverschillen op geldmiddelen worden afzonderlijk in het kasstroomoverzicht getoond. Ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest zijn opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Onder de investeringen in materiële vaste activa zijn alleen opgenomen de investeringen waarvoor in 2017 geldmiddelen zijn opgeofferd.

Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen toepassen, is het nodig dat de directie van het Prinses Beatrix Spierfonds zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en dat de directie schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningposten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Ontvangsten en uitgaven worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Vergelijking met voorgaand jaar

De jaarrekening is opgesteld conform de nieuwste richtlijn 'RJ 650 Fondsenwervende organisaties' gedateerd op 11 oktober 2016. Het model voor de staat van baten en lasten is ten opzichte van de vorige Richtlijn 650 gewijzigd.

Vreemde valuta

Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode zijn in de jaarrekening verwerkt tegen de koers op transactiedatum. Monetair activa en passiva in vreemde valuta worden omgerekend tegen de koers per balansdatum. De uit de afwikkeling en omrekening voortvloeiende koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de winst-en-verliesrekening. Niet-monetair activa die volgens de verkrijgingsprijs worden gewaardeerd in een vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers op de transactiedatum.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Bedrijfsgebouwen en -terreinen worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de geschatte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op balansdatum worden verwacht.

Overige vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit de aanschaffingskosten van grond- en hulpstoffen en kosten die rechtstreeks toerekenbaar zijn aan de vervaardiging inclusief installatiekosten.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur.

Gebouwen	:	3%
Inventaris, auto en collectemateriaal	:	10 - 33,3%

Financiële vaste activa

Effecten, niet zijnde obligaties, worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden de ter beurze genoteerde effecten gewaardeerd tegen de beurswaarde. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen van de beursgenoteerde effecten worden verantwoord in de staat van baten en lasten. Obligaties worden door het Prinses Beatrix Spierfonds in de regel aangehouden tot het einde van de looptijd. De obligaties worden gewaardeerd tegen de gearmoteerde kostprijs. Het verschil tussen de aanschafwaarde en de aflossingswaarde wordt vereffend middels afschrijvingen/bijgeschrijvingen gedurende de resterende looptijd van de lening. De valutatermijncontracten opgenomen onder de financiële vaste activa en de vlottende activa worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Transactiekosten die zijn toe te rekenen aan effecten die na eerste verwerking worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van de waardeveranderingen via de winst-en-verliesrekening worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verwerkt.

De onder financiële vaste activa opgenomen overige vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde. Vervolgens worden deze vorderingen gewaardeerd tegen de aflossingswaarde.

Bijzondere waardevermindering van vaste activa

De stichting beoordeelt op iedere balansdatum of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Indien het niet mogelijk is de realiseerbare waarde voor het individuele actief te bepalen, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroomgenererende eenheid waartoe het actief behoort. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde.

In 2017 zijn er geen indicaties geweest en er is geen sprake van bijzondere waardeverminderingen.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Als de ontvangst van de vordering is uitgesteld op grond van een verlengde overeengekomen betalingstermijn wordt de reële waarde bepaald aan de hand van de contante waarde van de verwachte ontvangsten en worden er, op basis van de effectieve rente, rente-inkomsten ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en direct opeisbare deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden.

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Reserves

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is gevormd voor de dekking van risico's om zeker te stellen dat ook in de toekomst aan de verplichtingen kan worden voldaan.

Bestemmingsreserve subsidies patiëntenorganisaties

Betreft een bestemmingsreserve aangehouden door het bestuur ten behoeve van de subsidiëring van patiënten-organisaties op lange termijn.

Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen

Betreft een bestemmingsreserve aangehouden door het bestuur ter grootte van de waardering van de nog af te wikkelen nalatenschappen belast met vruchtgebruik.

Reserve als bron van inkomsten

Voor de realisatie van de doelstelling op lange termijn, is een reserve als bron van inkomsten gevormd.

De reserve is bestemd voor bestedingen aan de doelstellingen van het Prinses Beatrix Spierfonds

Fondsen

Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte spinale spieratrofie (SMA).

Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte Guillain-Barré syndroom (GBS) en chronische inflammatoire demyeliniserende polyneuropathie (CIDP).

Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte myotone dystrofie (MD).

Bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte facioscapulohumerale dystrofie (FSHD).

Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'

Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!' betreft van derden verkregen middelen die specifiek bestemd zijn voor wetenschappelijk onderzoek naar de spierziekte dunnevezelneuropathie (DVN).

Voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Voor uitgaven voor groot onderhoud wordt een voorziening gevormd om deze lasten gelijkmatig te verdelen over een aantal boekjaren.

Langlopende schulden

Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Kortlopende schulden

Schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen.

Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten.

Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de schulden in de winst-en-verliesrekening als interestlast verwerkt.

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Baten

Baten

Baten worden verantwoord in het jaar waaraan ze kunnen worden toegerekend.

Collecte

Opbrengst uit collecte betreft de collecteopbrengst vóór aftrek van eventuele kosten van comités en stortingskosten van banken.

Baten uit nalatenschappen

Erfstellingen en legaten worden opgenomen in het boekjaar waarin de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Dit is normaliter het geval als de akte van scheiding en deling van de notaris is ontvangen. Voorlopige uitbetalingen

in de vorm van voorschotten worden in het boekjaar waarin ze worden ontvangen verantwoord als baten uit

nalatenschappen, voor zover deze niet al in een voorgaand boekjaar zijn verantwoord.

Vruchtgebruik uit nalatenschap wordt in de jaarrekening verwerkt indien de vruchtgebruiker de nalatenschap niet mag interen,

vervreemden of beleggen. Voor de waardering van het vruchtgebruik wordt de berekening van erf- en schenkbelasting

van de belastingdienst gehanteerd.

Donaties en giften

Donaties en giften worden verantwoord in het jaar waarin zij worden ontvangen.

Baten van loterijorganisaties

De toegezegde bijdragen uit nationale loterijen worden verantwoord als baten van loterijorganisaties.

Baten van andere organisaties zonder winststreven

De ontvangen bijdragen van kerken en andere fondsenwervende instellingen worden verantwoord als baten van andere organisaties zonder winststreven.

Kosten

Bestedingen aan doelstelling

Bijdragen betreffende wetenschappelijk onderzoek en patiëntenzorg worden als last verantwoord in het jaar waarin deze bijdragen zijn toegezegd.

De huurprijzen van de vakantiehuizen worden gesubsidieerd door het Prinses Beatrix Spierfonds. Het exploitatietekort van de vakantiehuizen is opgenomen in de gecombineerde staat van baten en lasten onder de post

'besteding aan patiëntenondersteuning'.

Het Prinses Beatrix Spierfonds geeft voorlichting, die primair ten doel heeft het bewerkstelligen van bewustwording, attitudeverandering en gedragsverandering bij de doelgroep.

Kosten organisatie

Personeelsbeloningen

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers.

Het Prinses Beatrix Spierfonds heeft alle pensioenregelingen verwerkt volgens de verplichtingenbenadering. De over het verslagjaar verschuldigde premie wordt als last verantwoord. Mutaties in de pensioenvoorziening worden ook in de winst-en-verliesrekening verwerkt. Het bedrag dat als pensioenvoorziening is opgenomen, is de beste schatting van de nog niet afgefinancierde bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Afschrijvingen materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.

Saldo financiële baten en lasten

Opbrengsten en kosten uit financiële activa worden verantwoord onder de post 'saldo financiële baten en lasten'.

Opbrengsten en kosten uit financiële activa worden verantwoord in het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Toelichting op de balans

A. Materiële vaste activa

	Gebouwen en terreinen	Inventaris auto's en collecte- materiaal	Vakantie- huizen en faciliteiten	Totaal
	€	€	€	2017 €
Stand per 1 januari 2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	1.163.204	419.415	10	1.582.629
Cumulatieve waardevermindering en afschrijvingen	-556.972	-404.992	0	-961.964
Boekwaarde	<u>606.232</u>	<u>14.423</u>	<u>10</u>	<u>620.665</u>
Mutaties				
Investerings	0	37.190	0	37.190
Afschrijvingen	-34.896	-12.816	0	-47.712
Aanschafwaarde desinvesteringen	0	-49.738	0	-49.738
Waardeverminderingen	0	0	0	0
Terugneming van waardeverminderingen	0	0	0	0
Cumulatieve afschrijvingen desinvesteringen	0	49.738	0	49.738
Saldo	<u>-34.896</u>	<u>24.374</u>	<u>0</u>	<u>-10.522</u>
Stand per 31 december 2017				
Verkrijgings- of vervaardigingsprijzen	1.163.204	406.867	10	1.570.081
Cumulatieve waardevermindering en afschrijvingen	-591.868	-368.070	0	-959.938
Boekwaarde	<u>571.336</u>	<u>38.797</u>	<u>10</u>	<u>610.143</u>
Afschrijvingspercentage	<u>0 - 3%</u>	<u>10 - 33,3%</u>		

De WOZ-waarde van de gebouwen en terreinen bedraagt in 2017 €1.053.000 (v.j. €1.080.000).

De WOZ-waarde van de vakantiehuizen bedraagt in 2017 €3.466.000 (v.j. €3.398.000).

De in gebruik genomen vakantiehuizen inclusief faciliteiten, zijn gezien de beperkte aanwendbaarheid (uitsluitend in het kader van de doelstelling van het Fonds) afgewaardeerd tot een euro per huis.

Van bovenstaande materiële vaste activa wordt €610.133 (v.j. €620.655) aangehouden voor de bedrijfsvoering en €10 (€1,- per vakantiehuis) voor de directe aanwending in het kader van de doelstelling.

B. Financiële vaste activa

	2017	2016
	€	€
Effecten		
Aandelen	6.356.938	6.484.211
Obligaties	4.013.376	4.023.407
Saldo per 31 december	<u>10.370.314</u>	<u>10.507.618</u>

	Aandelen		Obligaties		Totaal
	€	€	€	€	€
Waarde per 1 januari 2017		6.484.211		4.023.407	10.507.618
Aflossingen		0		0	0
Verkrijging uit erfstellingen en legaten	0		0		0
Aankopen	<u>1.299.314</u>		<u>0</u>		<u>1.299.314</u>
Aankopen tegen aanschafwaarde		1.299.314		0	1.299.314
Verkopen tegen beurswaarde	-1.893.257		0		-1.893.257
Verkopen tegen boekwaarde	0		0		0
Gerealiseerd koersresultaat	<u>554.334</u>		<u>0</u>		<u>554.334</u>
Verkopen tegen aanschafwaarde		-1.338.923		0	-1.338.923
Afschrijving agio/disagio		0		-10.031	-10.031
Mutatie ongerealiseerd koersresultaat		-87.664		0	-87.664
Waarde per 31 december 2017		<u>6.356.938</u>		<u>4.013.376</u>	<u>10.370.314</u>

Obligaties worden door het Prinses Beatrix Spierfonds in de regel aangehouden tot het einde van de looptijd.

De obligaties worden gewaardeerd tegen de gearmotiseerde kostprijs. Het verschil tussen de aanschafwaarde en de aflossingswaarde wordt vereffend middels afschrijvingen/bijschrijvingen gedurende de resterende looptijd van de lening. De reële waarde van de obligaties bedraagt ultimo 2017 €5.032.271 (v.j. €5.248.633). De obligaties betreffen met name staats- en staatsgerelateerde obligaties. De looptijd van de obligaties is gespreid over een periode van 1 tot 21 jaar. Het gemiddeld rentepercentage is 4,7%.

Het belegd vermogen wordt naast aandelen en obligaties voor een belangrijk deel aangehouden in deposito's.

	2013	2014	2015	2016	2017
Rendement beleggingsportefeuille (excl. liquiditeiten)**:	8,5%	6,2%	5,7%	5,3%	6,3%

Financiële vaste activa worden aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling.

C. Vorderingen en overlopende activa

	2017	2016
	€	€
Rechten uit testamentaire beschikkingen	633.737	247.789
Te vorderen nalatenschappen met vruchtgebruik	570.225	570.225 *
Lopende rente obligaties	137.385	137.284
Lopende rente deposito's	7.951	14.886
VriendenLoterij	137.299	145.335
VriendenLoterij geoormerkte loten	98.639	92.999
Lotto	134.087	143.283
Nog te ontvangen bijdragen cofinanciering	744.595	864.049
Omzetbelasting	1.565	962
Vooruitbetaalde en te vorderen posten	<u>178.590</u>	<u>269.146</u>
	<u>2.644.073</u>	<u>2.485.958</u>

De vordering uit hoofde van nalatenschappen met vruchtgebruik (€570.225) en een deel van de nog te ontvangen cofinanciering (€342.606) hebben een looptijd van langer dan een jaar. Alle andere vorderingen hebben een looptijd van korter dan een jaar. Van bovenstaande vorderingen en overlopende activa wordt €2.463.918 (v.j. €2.215.850) aangehouden voor directe aanwending in het kader van de doelstelling en €180.155 (v.j. €270.108) aangehouden voor de bedrijfsvoering.

* Omwille van vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

** O.b.v. gemiddeld belegd vermogen volgens waarderingsgrondslagen Prinses Beatrix Spierfonds.

D. Liquide middelen

	2017	2016
	€	€
Deposito's	9.397.000	8.961.000
Banken	942.012	1.446.038
Kas	1.520	1.559
	<u>10.340.532</u>	<u>10.408.597</u>

De liquide middelen zijn direct opeisbaar. Het rentepercentage op de deposito's bedraagt gemiddeld 0,4%.

E. Reserves

	2017	2016
	€	€
Reserves		
Continuïteitsreserve	2.100.000	1.900.000
Bestemmingsreserve subsidies PO's (patiëntenorganisaties)	1.473.000	1.473.000
Bestemmingsreserve nog af te wikkelen nalatenschappen	570.225	570.225 *
Reserve als bron van inkomsten	5.738.637	6.767.771
	<u>9.881.862</u>	<u>10.710.996</u>

	Continuïteits- reserve	Bestemmings- reserve subsidies PO's	Bestemmings- reserve nog af te wikkelen nalatenschappen	Reserve als bron van inkomsten	2017	2016
	€	€	€	€	€	€
De mutaties in de reserves:						
Stand per 1 januari	1.900.000	1.473.000	0	6.767.771	10.140.771	9.892.637
Effect stelselwijziging	0	0	570.225	0	570.225	0
Stand per 1 januari	1.900.000	1.473.000	570.225	6.767.771	10.710.996	9.892.637
Toevoeging via resultaatbestemming	200.000	0	0	0	200.000	248.134
Onttrekking via resultaatbestemming	0	0	0	-1.029.134	-1.029.134	0
Stand per 31 december	<u>2.100.000</u>	<u>1.473.000</u>	<u>570.225</u>	<u>5.738.637</u>	<u>9.881.862</u>	<u>10.140.771</u>

Continuïteitsreserve

De omvang van de continuïteitsreserve is door het fonds vastgesteld op circa eenmaal de kosten eigen organisatie van het fonds, oftewel €2,1 miljoen.

Volgens de richtlijn van Goede Doelen Nederland "Reserves Goede Doelen" mag deze reserve maximaal 1,5 keer de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie bedragen. Onder de jaarlijkse kosten van de werkorganisatie worden gerekend:

de wervingskosten, totale personeelskosten, huisvestingskosten, kantoor- en algemene kosten en afschrijvingskosten.

Op basis van deze richtlijn bedraagt de maximale toegestane continuïteitsreserve afgerond 3,9 miljoen.

De gevormde continuïteitsreserve blijft ruim binnen de norm van de richtlijn.

Op bovenstaande bestemmingsreserves berust geen verplichting. De beperkte bestedingsmogelijkheid is aangegeven door het bestuur.

F. Fondsen

	2017	2016
	€	€
Bestemmingsfondsen		
Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'	229.336	139.483
Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!'	33.582	27.444
Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'	122.194	178.175
Bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!'	176.149	84.348
Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'	36.169	0
	<u>597.430</u>	<u>429.450</u>

* Omwille van vergelijkingsdoeleinden zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

De mutaties in de fondsen in het boekjaar 2017:	Stand 1 januari	Toevoeging	Onttrekking	Mutatie per saldo	Stand 31 december
	€	€	€	€	€
Bestemmingsfonds 'SMA de wereld uit!'	139.483	89.853	0	89.853	229.336
Bestemmingsfonds 'GBS/CIDP de wereld uit!'	27.444	6.138	0	6.138	33.582
Bestemmingsfonds 'MD de wereld uit!'	178.175	173.738	-229.719	-55.981	122.194
Bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!'	84.348	191.801	-100.000	91.801	176.149
Bestemmingsfonds 'DVN de wereld uit!'	0	36.169	0	36.169	36.169
	<u>429.450</u>	<u>497.699</u>	<u>-329.719</u>	<u>167.980</u>	<u>597.430</u>

De beperkte bestedingsmogelijkheid van de bestemmingsfondsen is aangegeven door derden.

G. Voorzieningen

	Totaal 2017	Totaal 2016
	€	€
Stand per 1 januari	896.512	841.803
Dotaties	60.000	60.000
Onttrekkingen	-27.553	-5.291
Stand per 31 december	<u>928.959</u>	<u>896.512</u>

De voorziening onderhoud is bestemd ter egalisatie van de kosten van groot onderhoud van de onroerende goederen.
De voorziening is aan te merken als langlopend.

H. Langlopende schulden

	2017	2016
	€	€
Toegekende bijdragen Wetenschappelijk Onderzoek	5.272.789	5.125.727
Bijzondere Leerstoelen	90.000	160.000
Prinses Beatrix Spierfonds Onderzoeksprijzen	<u>497.041</u>	<u>556.561</u>
	<u>5.859.830</u>	<u>5.842.288</u>

Onder de langlopende schulden staan verplichtingen voor langer dan 1 jaar verantwoord.

I. Kortlopende schulden

	2017	2016
	€	€
Toegekende bijdragen	4.677.524	3.955.645
PBS Onderzoeksprijzen	126.400	310.440
Toegekende bijdragen bewegingsstoornissen	136.014	0
Toegekende subsidiebijdragen aan patiëntenorganisaties	1.052.000	1.300.000
Vooruitontvangen subsidies	229.966	58.650
Reservering vakantiedagen	78.596	58.217
Pensioenpremies	0	39.635
Loonbelasting en sociale premies	47.058	39.243
Crediteuren	121.629	252.051
Vooruit ontvangen en te betalen posten	<u>227.794</u>	<u>129.711</u>
	<u>6.696.981</u>	<u>6.143.592</u>

Toegekende bijdragen betreffen het kortlopend deel van de tot en met 2017 toegekende bijdragen die nog niet zijn uitgekeerd. De overige kortlopende schulden hebben een looptijd korter dan een jaar.

Toegekende bijdragen bewegingsstoornissen heeft betrekking op een toezegging aan de Parkinson Vereniging bestemd voor onderzoek naar de ziekte van Parkinson. Toezegging is gefinancierd vanuit bestemde nalatenschappen voor Parkinson. Betalingen aan Parkinson Vereniging vindt plaats als de bestemde gelden door het Prinses Beatrix Spierfonds zijn ontvangen.

De Prinses Beatrix Spierfonds Onderzoeksprijzen bestaan uit:

	Onderzoeks- prijs spierziekten	Totaal 2017	Totaal 2016
	€	€	€
Stand per 1 januari	867.001	867.001	1.201.881
Toekenningen	0	0	0
Bestedingen	-243.560	-243.560	-334.880
Vrijval	0	0	0
Stand per 31 december	<u>623.441</u>	<u>623.441</u>	<u>867.001</u>
Waarvan langlopend deel	497.041	497.041	556.561
Waarvan kortlopend deel	<u>126.400</u>	<u>126.400</u>	<u>310.440</u>
	<u>623.441</u>	<u>623.441</u>	<u>867.001</u>

J. Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Niet verwerkte rechten

Ultimo 2017 heeft het Prinses Beatrix Spierfonds 15 nog niet afgewikkelde nalatenschapdossiers, waaronder 2 legaten en 3 nalatenschappen met vruchtgebruik, die niet zijn verwerkt in de jaarrekening. Door onzekerheden in de nalatenschappen is een betrouwbare schatting van de omvang niet mogelijk. Bij het vaststellen van de omvang van de lopende nalatenschappen wordt voorzichtigheid getracht. De verwachte waarde van de lopende nalatenschappen is geschat op €586.000 (exclusief nalatenschappen met vruchtgebruik).

Voorwaardelijke verplichtingen

Ultimo 2017 zijn er geen voorwaardelijke verplichtingen.

Meerjarige financiële verplichtingen

Vanwege de focus op spierziekten is de relatie met de patiëntenorganisaties BOSK, MSVN, Parkinson Vereniging en Vereniging van Huntington herzien. Met deze 4 patiëntenorganisaties is in 2012 overeengekomen dat er met ingang van boekjaar 2012 ieder boekjaar 19,1% van de loterijopbrengst, minus de geoormerkte opbrengst, van het voorafgaand boekjaar, zal worden toegekend aan deze patiëntenorganisaties. Aan ieder van de patiëntenorganisatie wordt 25% van 19,1% van de genoemde loterijopbrengst toegekend.

Niet verwerkte verplichtingen

Ultimo 2017 is er geen sprake van niet verwerkte verplichtingen.

Toelichting op de staat van baten en lasten

K. Baten

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
		€	€	€
K1	Baten van particulieren	3.625.907	4.210.000	4.320.799
K2	Baten van bedrijven	134.945	75.000	226.120
K3	Baten van loterijorganisaties	1.553.405	1.525.000	1.375.613
K4	Baten van subsidies van overheden	0	0	0
K5	Baten van andere organisaties zonder winststreven	815.049	545.000	842.898
	Som van de geworven baten	6.129.306	6.355.000	6.765.430
K6	Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	81.889	65.000	52.340
K7	Overige baten	149.474	140.000	140.733
	Som van de baten	6.360.669	6.560.000	6.958.503

K1	Baten van particulieren	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
		€	€	€
	Collecte	1.442.439	1.525.000	1.487.169
	Nalatenschappen	784.915	1.200.000	1.522.164
	Bestemde nalatenschappen	253.647	0	189.015
	Donaties en giften algemeen	856.942	975.000	818.232
	Bestemde donaties en giften	287.964	510.000	304.219
	Totaal	3.625.907	4.210.000	4.320.799
	Aantal collectanten	28.000		28.000

De opbrengst 'Collecte' is de jaarlijkse opbrengst uit de collecte vóór aftrek van kosten comités en stortingskosten van banken. De collecteopbrengst 2017 is ten opzichte van 2016 gedaald met € 44.730 (-3,0%) en ten opzichte van begroting 2017 gedaald met €82.561 (-5,4%). De lagere opbrengst in 2017 komt door de daling van het gemiddelde opbrengst per collectant. Opbrengst 'Nalatenschappen' is ten opzichte van 2016 gedaald met €737.249 (-48,4%). De daling ten opzichte van vorig jaar komt met name door de lagere gemiddelde opbrengst per nalatenschap. Opbrengst uit 'Bestemde nalatenschappen' is ten opzichte van 2016 gestegen met €64.632 (34,2%). In 2017 zijn drie bestemde nalatenschappen ontvangen (2016: 2).

Bestemde nalatenschappen

	Ontvangen 2017	Besteed in 2017	Niet besteed
	€	€	€
ten behoeve van:			
Wetenschappelijk onderzoek Parkinson	243.647	243.647	0
Wetenschappelijk onderzoek MD	10.000	0	10.000
	253.647	243.647	10.000

K2 Baten van bedrijven

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Donaties en giften algemeen	98.106	75.000	113.449
Bestemde donaties en giften	36.839	0	112.671
Totaal	134.945	75.000	226.120

K3 Baten uit loterijorganisaties

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
VriendenLoterij	858.680	950.000	615.016
VriendenLoterij geormerkte loten	333.221	325.000	328.827
Lotto	361.504	250.000	431.770
Totaal	1.553.405	1.525.000	1.375.613

De totale opbrengst uit VriendenLoterij 2017 is €243.664 (39,6%) hoger dan in 2016. De stijging komt door de extra toekenning van de VriendenLoterij voor het project "Ready for Therapy" en "Deelname productie van Centraal Medisch Centrum" ad €150.000. Het project 'Ready for Therapy' heeft een looptijd van 2 jaar. De totale toekenning van de VriendenLoterij bedraagt €350.000. In 2017 is in totaal €120.034 besteed aan dit project, en is daarom voor dit bedrag als bate in 2017 verantwoord.

K4 Baten van subsidies van overheden

Ook in 2017 zijn geen subsidies van overheden ontvangen.

K5 Baten van andere organisaties zonder winststreven

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Bestemde bijdragen Stichting Spieren voor Spieren in wetenschappelijk onderzoek	320.285	360.000	544.965
Algemene baten van kerken, stichtingen en vermogenfondsen	26.118	70.000	55.003
Bestemde baten van kerken, stichtingen en vermogenfondsen	468.646	115.000	242.930
Totaal	815.049	545.000	842.898

Bijdragen 2016 van Stichting Spieren voor Spieren waren hoger dan 2017 doordat er in 2016 een extra bijdrage van de VriendenLoterij via Stichting Spieren voor Spieren werd ontvangen voor een onderzoek naar SMA.

Bestemde bijdragen van Stichting Spieren voor Spieren in wetenschappelijk onderzoek zijn besteed aan

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Wetenschappelijk onderzoek SMA	57.500		245.000
Wetenschappelijk onderzoek Mitochondriële Myopathie	0		124.984
Wetenschappelijk onderzoek Duchenne	0		124.982
Wetenschappelijk onderzoek Pompe	13.000		50.000
Wetenschappelijk onderzoek FSHD	124.976		0
Wetenschappelijk onderzoek Dystroglycanopathieën	124.809		0
	320.285	360.000	544.966

K6 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten

De opbrengst heeft betrekking op de opbrengst van het dansevent 'Free To Move' ad €51.731 (v.j. €38.590) en de huuropbrengst van Javastraat 84 b.g. ad €15.158 (v.j. €13.750). Daarnaast is er in 2017 een oude bedrijfsauto verkocht voor €15.000.

K7 Overige baten

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Opbrengst vakantiehuizen	149.474	140.000	140.733
Totaal	149.474	140.000	140.733

De huuropbrengst van de vakantiehuizen is ten opzichte van 2016 licht gestegen door hogere bezetting

De bezettingsgraad van de vakantiehuizen is ten opzichte van 2016 licht gestegen tot 63% (v.j. 60%).

Het aantal verhuurde weken in 2017 was 329 weken (v.j. 311 weken).

Bestemde donaties en giften

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Baten van particulieren	287.964	510.000	304.219
Baten van bedrijven	36.839	0	112.671
Baten van andere organisaties zonder winststreven	468.646	115.000	242.930
	793.449	625.000	659.820

Opbrengst uit 'Bestemde donaties en giften' is €133.629 (20,3%) hoger dan in 2016.

Hogere bestemde donaties en giften in 2017 komt met name doordat er in 2017 meerdere bestemde giften zijn ontvangen.

Een voorbeeld hiervan is een bestemde gift voor onderzoek naar FSHD ad €100.000.

	Ontvangen 2017 €	Besteed in 2017 €	Niet besteed €
Besteding bestemde donaties en giften:			
Wetenschappelijk onderzoek Duchenne			0
Wetenschappelijk onderzoek Pompe	13.000	13.000	0
Wetenschappelijk onderzoek SMA	57.500	57.500	0
Wetenschappelijk onderzoek ALS	30.000	30.000	0
Wetenschappelijk onderzoek CIAP	110.000	110.000	0
Wetenschappelijk onderzoek spierziekten	40.000	40.000	0
Project Patiëntendatabase	102.400	102.400	0
'SMA de wereld uit!'	89.853	0	89.853
'GBS/CIPD de wereld uit!'	6.138	0	6.138
'Myotone Dystrofie de wereld uit!'	163.738	163.738	0
'FSHD de wereld uit!'	144.651	100.000	44.651
'DVN de wereld uit!'	36.169	0	36.169
Totaal	793.449	616.638	176.811

Niet bestede bedragen zijn via de resultaatbestemming toegevoegd aan de Bestemmingsfondsen.

L. Besteed aan doelstellingen

	Werkelijk 2017 €	Begroting 2017 €	Werkelijk 2016 €
L1 Wetenschappelijk onderzoek	3.507.252	3.675.000	3.025.143
L2 Patiëntenondersteuning	1.286.678	1.783.000	1.653.251
L3 Voorlichting	1.529.886	1.423.000	1.260.514
Totaal	6.323.816	6.881.000	5.938.908
Bestedingspercentages	Werkelijk 2017 €	Begroting 2017 €	Werkelijk 2016 €
Totaal besteed aan doelstellingen	6.323.816	6.881.000	5.938.908
Som van de baten	6.360.669	6.560.000	6.958.503
Som van de lasten	7.720.459	8.296.000	7.164.553
Bestedingspercentage doelstelling t.o.v. baten	99,4%	104,9%	85,3%
Bestedingspercentage doelstelling t.o.v. lasten	81,9%	82,9%	82,9%
L1 Wetenschappelijk onderzoek	Werkelijk 2017 €	Begroting 2017 €	Werkelijk 2016 €
Wetenschappelijk onderzoek genezing			
Onderzoek genezing algemeen	1.879.405	1.860.000	1.748.667
Onderzoek genezing bestemd	130.532	510.000	245.000
	2.009.937	2.370.000	1.993.667
Onderzoek naar bewegingsstoornissen	236.014 *	0	0
	2.245.951	2.370.000	1.993.667
Wetenschappelijk onderzoek verbetering kwaliteit van leven			
Onderzoek verbetering kwaliteit van leven algemeen	743.447	740.000	340.861
Onderzoek verbetering kwaliteit van leven bestemd	199.187	0	182.540
	942.634	740.000	523.401
Stimulering onderzoekstalent			
Fellowships	90.000	90.000	90.000
Muscles2Meet	23.803	25.000	23.013
Bijdragen deelnemers Muscles2Meet	-1.711	0	-2.318
Scholarships	8.000	16.000	9.260
Jaarprijs neuromusculaire ziekten	1.000	1.000	1.000
	121.092	132.000	120.955
Bevorderen van onderzoek			
Project patiëntendatabase	39.954	0	0
Projectsubsidies	0	100.000	100.000
Diversen	26.249	40.000	22.607
	66.203	140.000	122.607
	3.375.880	3.382.000	2.760.630
Vrijgevallen subsidies	-103.697	0	-16.514
	3.272.183	3.382.000	2.744.116
Toerekening kosten eigen organisatie	235.069	293.000	281.027
Totaal	3.507.252	3.675.000	3.025.143

De totale besteding aan wetenschappelijk onderzoek is ten opzichte van 2016 per saldo toegenomen met €482.109 (15,9%). De stijging in 2017 komt door de financiering van een hoger aantal onderzoeken m.b.t. verbetering kwaliteit van leven. In 2017 hebben wij in totaal €3.507.252 besteed aan wetenschappelijk onderzoek, hetgeen €167.748 lager is dan begroot. De voornaamste reden hiervoor is dat verwacht werd dat er 3 onderzoeken in de groep 'genezing bestemd' zouden worden toegekend, maar er werd uiteindelijk één aanvraag toegekend, omdat de onderzoeksagenda's nog niet definitief waren.

Met betrekking tot de projectsubsidie was €100.000 begroot, maar dit is niet toegekend omdat er geen aanvragen zijn ingediend.

Onder de vrijgevallen subsidies is inbegrepen een bedrag van €47.150 van een onderzoek naar FSHD. Dit bedrag wordt toegevoegd aan bestemmingsfonds 'FSHD de wereld uit!'.
 * Betreft een toezegging aan de Parkinson Vereniging bestemd voor onderzoek naar de ziekte van Parkinson, gefinancierd vanuit bestemde nalatenschappen voor Parkinson.

L2 Patiëntenondersteuning

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Verstrekte subsidies			
Patiëntenorganisaties	1.039.376	1.010.000	1.270.680
Individuele bijdragen	164.037	160.000	150.550
Projectsubsidies	123.787	425.000	48.929
Mutatie reservering subsidies patiëntenorganisatie	-200.000	0	0
	1.127.200	1.595.000	1.470.159
Toerekening kosten eigen organisatie	159.478	188.000	183.092
Totaal	1.286.678	1.783.000	1.653.251

De besteding aan patiëntenondersteuning is ten opzichte van 2016 gedaald met €366.573 (-22,2%). De daling komt met name door de mutatie van de reservering subsidies patiëntenorganisatie ad €200.000 als gevolg van de lagere subsidietoekenning. Onder de post verstrekte subsidies patiëntenorganisaties is inbegrepen de subsidietoekenning aan Spierziekten Nederland. Subsidietoekenning 2017 aan Spierziekten Nederland is €200.000 lager dan in 2016.

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
<u>De post 'projectsubsidies' bestaat uit:</u>			
Project 'Spoedhulp bij spierziekten'	0	0	250.000
Project 'Ready for Therapy'	120.034	350.000	0
Project 'Spierziektecongres'	0	0	10.000
Diverse projecten 'VriendenLoterij Hartenwens'	4.600	0	4.000
Overig	5	75.000	1.721
	124.639	425.000	265.721
Vrijval projectsubsidie 'ISNO/Spierziekten Centrum Nederland'	0	0	-114.547
Vrijval projectsubsidie 'Cerebrale Parese'	0	0	-102.201
Vrijval projectsubsidie 'Hartenwens VriendenLoterij'	0	0	-44
Overig	-852	0	0
Totaal	123.787	425.000	48.929

Het project 'Ready for Therapy' is gefinancierd door de VriendenLoterij. Het doel van dit project is om voor de spierziekte SMA voorlichting op maat te geven en het bestaande medicijn zo snel mogelijk beschikbaar te krijgen voor Nederlandse SMA-patiënten. Het geld wordt besteed aan deelprojecten inzake voorlichting, onderzoek en lobby. Het project heeft een looptijd van 2 jaar. De totale toekenning van de VriendenLoterij bedraagt €350.000. In 2017 is in totaal €120.034 besteed aan dit project.

L3 Voorlichting

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Eigen activiteiten:			
Pers en publiciteit	32.774	30.500	35.596
Communicatie achterban	191.804	180.000	181.594
Online voorlichting	60.024	60.000	75.580
Voorlichtingscampagnes	217.328	155.000	101.646
Voorlichtingsevents	82.317	115.000	100.694
Voorlichting via wervingsactiviteiten	155.100	137.500	108.608
	739.347	678.000	603.718
Toerekening kosten eigen organisatie	790.539	745.000	656.796
Totaal	1.529.886	1.423.000	1.260.514

De totale voorlichtingskosten zijn hoger dan begroot en zijn ten opzichte van 2016 gestegen met €269.372 (21,4%). Hogere kosten in 2017 kwam mede door de hogere kosten met betrekking tot de voorlichtingscampagnes en de toerekening van de kosten eigen organisatie.

Onder de kosten van 'Voorlichtingscampagnes' zijn inbegrepen de kosten van de deelname aan het tv-programma Centraal Medisch Centrum (CMC). De deelname aan het programma CMC is mogelijk gemaakt door de bijdrage van de VriendenLoterij ad €150.000. Het doel van de deelname aan CMC is om spierziekten en de impact ervan onder de aandacht van een breed publiek te brengen.

Wervingsactiviteiten leveren ook een directe bijdrage aan de bekendheid van spierziekten. Het publiek wordt tevens geïnformeerd over de onderzoeken voor de diverse spierziekten. Om die reden wordt een deel van de wervingskosten toegerekend aan voorlichting.

M. Wervingskosten

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Kosten collectemateriaal	62.699	48.250	82.109
Werving collecte	78.601	94.000	71.394
Overige kosten collecte	15.104	17.750	2.302
Kosten regio's	81.965	80.000	76.828
Werving donateurs	102.947	120.000	108.108
Acties	18.112	40.000	14.039
Kosten geoormerkte loten VriendenLoterij	99.000	100.000	90.000
Overige wervingskosten	13.123	50.000	21.635
	471.551	550.000	466.415
Toerekening kosten eigen organisatie	705.806	696.000	582.484
Totaal	1.177.357	1.246.000	1.048.899

Kostenpercentage wervingskosten

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Wervingskosten	1.177.357	1.246.000	1.048.899
Som van de geworven baten	6.129.306	6.355.000	6.765.430
Kostenpercentage wervingskosten	19,2%	19,6%	15,5%

De totale wervingskosten zijn binnen de begroting gebleven maar zijn ten opzichte van 2016 gestegen met €128.458 (12,2%).

In 2017 werden meer kosten eigen organisatie toegerekend aan de wervingskosten als gevolg van de stijging in aantal medewerkers bij de afdeling Fondsenwerving en afdeling Collecte.

Onder 'Kosten collectemateriaal' zijn de inkoop- en vervoerskosten van de collectematerialen opgenomen.

Kosten 'Werving collecte' hebben betrekking op kosten van telemarketingsbureaus voor het werven van collecte-organisatoren en collectanten.

Onder 'Overige kosten collecte' zijn inbegrepen de kosten van cadeaus voor vrijwilligers en jubilarissen.

'Kosten regio's' hebben betrekking op de kosten van regiomedewerkers die niet in loondienst zijn van het fonds.

Onder kosten 'Werving donateurs' zijn de productie- en portokosten van mailings opgenomen.

In 2017 werd eveneens geïnvesteerd in het werven van geoormerkte loten van de VriendenLoterij. Van elk verkochte lot is 50% van de lotprijs bestemd voor het fonds.

N. Kosten beheer en administratie

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Toerekening kosten eigen organisatie	219.286	169.000	176.746
Totaal	219.286	169.000	176.746

Kosten van beheer en administratie zijn die kosten die de organisatie maakt in het kader van de (interne) beheersing en administratievoering en niet worden toegerekend aan de doelstelling of werving van baten.

De toerekening van de kosten eigen organisatie, in procenten per doelstelling, is bepaald aan de hand van de geschatte urenbesteding per medewerker per doelstelling in het boekjaar. Hogere kosten beheer en administratie komt met name door de hogere personeelskosten, kantoor- en algemene kosten.

De volgende kostenposten zijn voor 100% toebedeeld aan de kosten beheer en administratie:

- bankkosten
- accountantskosten
- advieskosten

Kosten van uitzendkrachten worden toebedeeld aan de bestemmingen waarvoor de uitzendkrachten zijn ingehuurd.

Kostenpercentage beheer en administratie

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Kosten beheer en administratie	219.286	169.000	176.746
Som van de lasten	7.720.459	8.296.000	7.164.553
Kostenpercentage beheer en administratie in % totale lasten	2,8%	2,0%	2,5%

O. Kosten eigen organisatie

		Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
		€	€	€
O1	Personeelskosten	1.635.878	1.602.000	1.464.991
O2	Huisvestingskosten	55.485	75.000	58.706
O3	Kantoor- en algemene kosten	371.103	340.000	303.409
O4	Afschrijvingen	47.712	74.000	53.039
	Totaal	2.110.178	2.091.000	1.880.145

De stijging van de kosten eigen organisatie wordt met name veroorzaakt door de stijging van de personeelskosten als gevolg van de stijging van het aantal fte's.

O1 Personeelskosten

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Lonen en salarissen	1.121.011	1.086.000	992.868
Sociale lasten	180.381	196.000	162.767
Pensioenen	241.785	237.000	242.416
Ziektekostenverzekeringen	14.068	15.000	14.644
Ontvangen ziekengeld	-9.109	0	-3.339
Belaste vergoedingen	8.694	4.500	2.677
Reiskosten woon-werkverkeer	16.866	20.000	17.071
Mutaties reservering vakantiedagen	20.379	20.000	12.552
Overige personeelskosten	41.803	23.500	23.335
	1.635.878	1.602.000	1.464.991
Gemiddeld aantal werknemers in fte's:	22,7	21,7	19,8
Aantal werknemers in fte's ultimo boekjaar:	22,7		20,2
Aantal werknemers ultimo boekjaar:	26		24

O2 Huisvestingskosten

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Gas/water/licht	6.738	11.000	7.314
Onderhoudskosten	20.000	20.000	20.000
Overige huisvestingskosten	28.747	44.000	31.392
	55.485	75.000	58.706

De post 'Onderhoudskosten' betreft de jaarlijkse dotatie aan de voorziening groot onderhoud.

Onder 'Overige huisvestingskosten' zijn inbegrepen de kosten van gemeentelijke belastingen en verzekeringen.

O3 Kantoor- en algemene kosten

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Portokosten	20.105	20.000	20.179
Telefoonkosten	14.272	14.000	12.519
Kantoorartikelen	7.229	9.000	3.988
Drukwerk	2.927	5.000	4.124
Contributies	39.756	40.000	36.390
Bankkosten	19.801	20.000	18.905
Accountantskosten	34.716	32.000	31.404
Advieskosten	28.328	15.000	29.805
Werkzaamheden derden	3.753	4.000	3.921
Kosten automatisering	143.594	117.000	100.780
Organisatiekosten inzake vrijwilligers	4.617	3.000	2.321
	<u>319.098</u>	<u>279.000</u>	<u>264.336</u>
Overige kantoor- en algemene kosten	12.729	16.000	10.751
Reis- en verblijfkosten	39.276	45.000	28.322
	<u>371.103</u>	<u>340.000</u>	<u>303.409</u>

De totale kantoor- en algemene kosten zijn €67.693 (22,3%) meer dan 2016 en €31.102 (9,1%) meer dan begroot. De hogere kosten in 2017 kwamen door begeleiding en implementatie van een update van het automatiseringssysteem. Daarnaast waren de reis- en verblijfkosten in 2017 hoger dan 2016 door de hogere onderhoudskosten van de auto van de zaak en hogere (abonements)kosten openbaar vervoer. In 2017 hebben wij in totaal €28.328 besteed aan advieskosten, hetgeen €13.328 hoger is dan begroot. De reden hiervoor is dat er advieskosten zijn gemaakt met betrekking tot de servicedesk hetgeen niet is opgenomen in de begroting.

O4 Afschrijvingen

	Werkelijk 2017	Begroting 2017	Werkelijk 2016
	€	€	€
Afschrijvingen	47.712	74.000	53.039
	<u>47.712</u>	<u>74.000</u>	<u>53.039</u>

P. Saldo financiële baten en lasten

		Werkelijk 2017	Werkelijk 2016	Werkelijk 2015	Werkelijk 2014	Werkelijk 2013
		€	€	€	€	€
Rentebaten uit spaarrekeningen en deposito's		39.151	52.492	75.879	80.875	88.042
Rentebaten uit obligaties		187.259	230.397	285.031	314.869	330.128
Rentelasten		0	0	0	0	0
Subtotaal rentebaten en -lasten	A	226.410	282.889	360.910	395.744	418.170
Dividend	B	90.656	92.652	92.722	129.311	130.198
Gerealiseerde koersresultaten		544.303	514.755	531.994	152.465	297.578
Ongerealiseerde koersresultaten		-87.664	-148.177	-77.340	381.845	621.093
Subtotaal gerealiseerde en ongereaal. koersresultaten	C	456.639	366.578	454.654	534.310	918.671
Totaal financiële baten en lasten	A+B+C	773.705	742.119	908.286	1.059.365	1.467.039
Af: kosten van beleggingen		-75.069	-77.570	-75.981	-69.793	-58.205
Netto beleggingsresultaat		<u>698.636</u>	<u>664.549</u>	<u>832.305</u>	<u>989.572</u>	<u>1.408.834</u>
Begroting		<u>490.000</u>	<u>675.000</u>	<u>925.000</u>	<u>925.000</u>	<u>925.000</u>
Gemiddeld belegd vermogen (excl. liquiditeiten)**		10.438.966	11.491.621	13.326.218	14.632.875	15.544.654
Rendement beleggingen (exclusief liquiditeiten)**		6,3%	5,3%	5,7%	6,2%	8,5%
Gemiddeld jaarlijks rendement in vijf jaar (exclusief liquiditeiten) (%)						6,40%

De renteopbrengst van obligaties is ten opzichte van 2016 afgenomen met €43.138 (18,7%). De daling is veroorzaakt door de verkoop van obligatieleningen afgelopen jaren.

** O.b.v. gemiddeld belegd vermogen volgens waarderingsgrondslagen Prinses Beatrix Spierfonds.

Bezoldiging bestuur en directie**Bezoldiging bestuur**

Zoals vastgelegd in onze statuten, ontvangen de bestuursleden geen vergoeding voor hun werkzaamheden en er worden ook geen onkostenvergoedingen betaald.

Aan de bestuursleden zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Bezoldiging directie

Naam	J.-I. de Ruijter	
Functie	directeur	
Dienstverband		
Aard (looptijd)	onbepaald	
Uren	37,5	
Parttime percentage	100	
Periode	1/1-31/12	
Bezoldiging (in euro's)		
Jaarinkomen 2017		
Brutosalaris	101.532	
Vakantiegeld	8.461	
Vaste eindejaarsuitkering	0	
Jubileumuitkering/uitbetaling niet opgenomen vakantiedagen	0	
Totaal		109.993
Sociale lasten (werkgeversdeel)		9.838
Pensioenlasten (werkgeversdeel)		27.613
Belastbare vergoedingen/bijtellingsen		0
Overige beloningen op termijn		0
Uitkeringen beëindiging dienstverband		0
Totaal bezoldiging 2017		147.444
Totaal 2016		146.247

Het jaarinkomen van de directeur (in loondienst) ad €109.993 blijft binnen het maximum van €114.247 (1 fte/12mnd.) volgens de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties.

Voor een toelichting op het beleid en de uitgangspunten voor de directiebezoldiging verwijzen we naar het bestuursverslag op onze website (hoofdstuk Organisatie).

Ook het jaarinkomen, de belaste vergoedingen/bijtellingsen, de pensioenlasten en de overige beloningen op termijn samen, blijven binnen het in de regeling opgenomen maximum van €181.000 per jaar.

De belastbare vergoedingen/bijtellingsen betreffen de bijtelling wegens privé gebruik van de bedrijfsauto.

Met de directeur is overeengekomen dat de ter beschikking gestelde auto uitsluitend zal worden gebruikt voor

woon-werkverkeer en zakelijke reizen. De bijtelling wegens privé gebruik van de bedrijfsauto is hierdoor niet van toepassing.

De pensioenlasten betreffen het werkgeversdeel van de aan de pensioenverzekeraar verschuldigde premie.

Aan de directeur zijn geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt.

Vaststelling jaarrekening

Het bestuur van het Prinses Beatrix Spierfonds heeft de jaarrekening 2017 vastgesteld en goedgekeurd in de vergadering van 19 april 2018.

Resultaatverdeling

Het bestuur heeft de verdeling van het resultaat van het boekjaar 2017 ad €661.154 (negatief) zoals opgenomen in de staat van baten en lasten goedgekeurd.

Origineel getekend door bestuur

Mevrouw J.M. Cramer
(Voorzitter)

De heer H.G.M. Blocks
(Vicevoorzitter, Penningmeester)

Mevrouw A.E. van der Pauw
(Secretaris)

Mevrouw M.J.G.H. Smeets
(Bestuurslid)

De heer J.J. Driessen
(Bestuurslid)

De heer P. Scheltens
(Bestuurslid)

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

De accountantsverklaring is opgenomen op de volgende pagina.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds te Den Haag.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2017

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2017 van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds per 31 december 2017 en van het resultaat over 2017 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de samengevoegde balans per 31 december 2017;
2. de samengevoegde staat van baten en lasten over 2017; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Prinses Beatrix Spierfonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

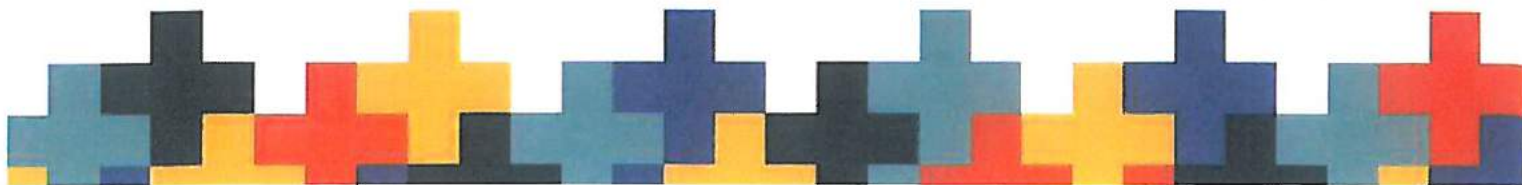
Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

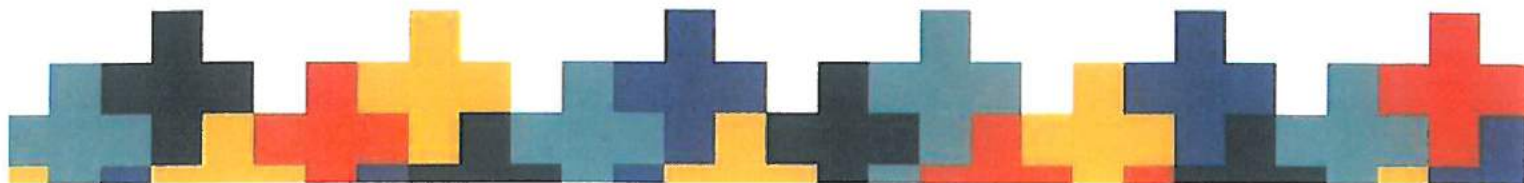
Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 23 april 2018

Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteljn RA

